

Бажан Л. І.,

УДК 338.47

канд. екон. наук, старший

DOI: <https://doi.org/10.64076/ihrc251010.20>

науковий співробітник, завідувач
відділу інформаційних технологій
цифрової трансформації економіки,
Інститут інформаційних технологій
та систем НАН України, м. Київ

Яблоков І. В.,

канд. екон. наук,
провідний науковий співробітник,
Інститут інформаційних технологій
та систем НАН України, м. Київ



ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ФАКТОРІВ НА ФУНКЦІОНУВАННЯ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ

Глобалізація надає істотний вплив на розвиток економіки країни у зв'язку з появою глобальних інформаційних мереж, засобів комунікацій, інтернету, нової концепції виробництва, обумовленої цифровізацією економіки [1,2].

На рисунку показані внутрішні та зовнішні глобалізаційні фактори, які впливають позитивно або негативно на функціонування економічної системи. Невідповідність внутрішніх факторів зовнішнім факторам глобалізації сприяє негативному стану функціонування економічної системи.

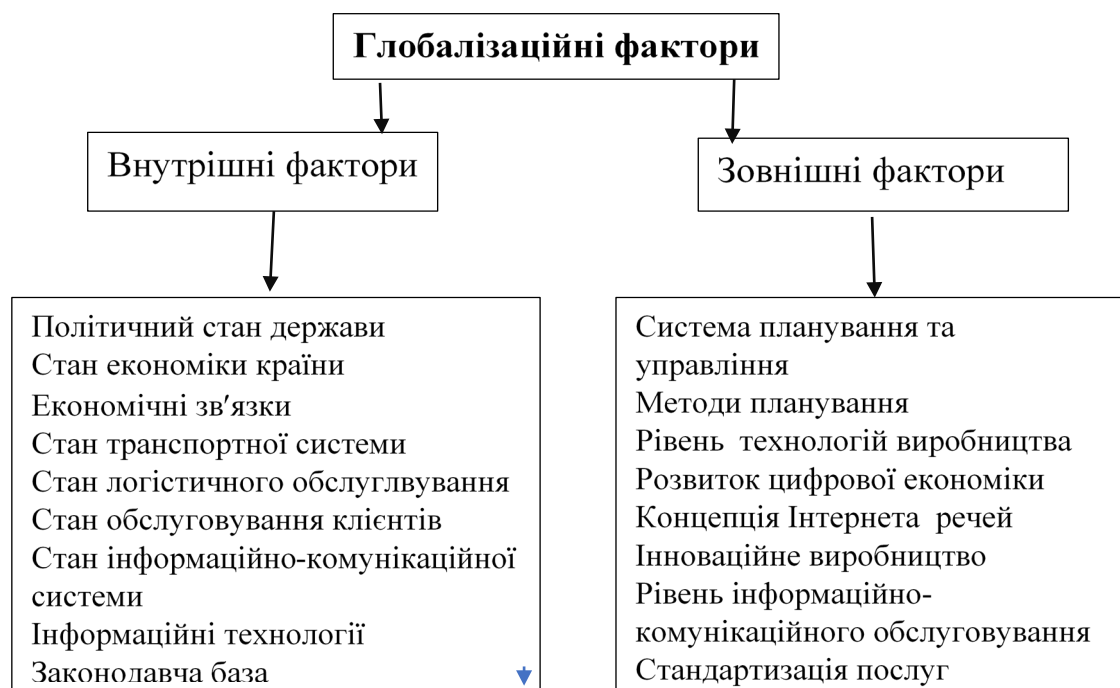


Рис. 1. Глобалізаційні фактори

Джерело: авторська розробка.

Розвиток концепції Інтернету речей, штучного інтелекту, хмарних обчислень і великих даних трансформує бізнес-процеси, підвищує ефективність виробництва і є кроком до четвертої промислової революції, що впливає на бізнес наступним чином: відбувається зростання очікувань замовника, покращення якості продуктів та послуг, здійснюються спільні інновації та нові форми організації.

Міжнародний ринок транспортних послуг на етапі розвитку національної економіки є одним із основних чинників глобалізації міжнародної торгівлі, оскільки розвиток міжнародних та внутрішніх ринків пов'язані з вільним переміщенням товарів та ресурсів. На сучасний міжнародний ринок транспортних послуг впливають тенденції глобалізації.

Транспортний ринок є найважливішою складовою світової економіки. Структурні зміни, що характеризують процеси глобального виробництва та міжнародної торгівлі, відбуваються завдяки еволюційним змінам у світовому транспортному секторі в зв'язку з переходом до четвертої промислової революції, що свідчить про об'єднання різних технологій та послуг в напрямі розумного навколишнього середовища, де всі об'єкти постійно пов'язані мережею.

Військові дії в Україні суттєво вплинули на міжнародний ринок транспортних послуг: спостерігається зниження обсягів перевезень. Але необхідно проводити науково-дослідні роботи в напрямку подальшого розвитку досліджень в галузі цифрової трансформації транспортно-логістичної системи.

Велику увагу привертає до себе логістичний сервіс транспортної системи, оскільки в сучасний час не розроблено методів, моделей та систем, які були б направлені на підняття якості обслуговування клієнтів транспортно-логістичної системи, що надає додатковий прибуток.

Інтернет речей є інформаційно-технологічною концепцією побудови інформаційних і комунікаційних інфраструктур на основі обчислювальної мережі, яка з'єднує фізичні об'єкти (речі), оснащені інформаційними технологіями для здійснення комунікаційного обміну один з одним і глобальною інформаційно-комунікаційною інфраструктурою без участі людини з метою збору, передачі, накопичення та обробки інформації [3].

Основні компоненти Інтернету речей, що застосовуються в транспортно-логістичній системі є: датчики та пристрої стеження за просуванням вантажу; платформи для управління даними про транспортні засоби, вантажно-розвантажувальну техніку, складські приміщення, обсяги вантажів, інформація про клієнтів, постачальників та споживачів; системи зв'язку та мережі; інтерфейси для користувачів.

Одним із ключових компонентів Інтернету речей є сенсори, які дозволяють пристроям збирати дані із навколишнього середовища. Ці дані повинні включати інформацію про клієнтів, товарів, постачальників вантажу, споживач тощо. Сенсори вбудовані в різні об'єкти транспортно-логістичної системи і дозволяють збирати величезну кількість даних, які можуть бути передані через мережу для подальшого аналізу. Технологія Інтернету речей, яка є надійним способом збору даних, але на стадії прийняття рішень вимагає обов'язкової участі людини. Таким чином, Інтернет речей здійснює рутинні дії, які засновані на аналізі даних.

Для успішної реалізації рішень на базі Інтернету речей потрібна технічна платформа, на якій можна буде вибудовувати різні рішення щодо якісного логістичного сервісу для досягнення ефективного функціонування транспортно-логістичної системи.

Таким чином, застосування Інтернету речей у транспортно-логістичній системі дає можливість слідкувати за вантажами, здійснювати складський облік та управління транспортом, що забезпечує підвищення ефективності постачання, скорочення витрат та покращення рівня обслуговування клієнтів.

Список використаних джерел

1. Герасимчук В. И., Сакалош Т. В. Инновационная модель развития экономики в условиях глобализации. Економічний вісник НТУУ "КПІ". 2008. № 5. С. 79–87.
2. Томашук І. В. Вплив глобалізаційних процесів на сучасні економічні системи. Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2022. № 1 (59). С. 153-165.
3. Баранов О. А. Інтернет речей: теоретико-методологічні основи правового регулювання. Т. 1: Сфери застосування, ризики і бар'єри, проблеми правового регулювання : монографія. Наук.-дослід. ін-т інформатики і права НАПрН України. Харків. Прав.1 2018. 344 с.

